

Pielikums Nr.4 Bibliobusa darba pārskats

1. Vispārīgs raksturojums

OCB bibliobuss darbojas Ogres, Lielvārdes un Ķeguma novadā, kur apkalpo lasītājus 12 pagastos. Bibliobusa darbības mērķis – apkalpot lasītājus pēc iespējas tuvāk viņu dzīves vietai. Atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām tiek sastādīti maršruti un lasītāji tiek apkalpoti vienu reizi mēnesī noteiktā mēneša dienā un laikā.

2. Bibliobusa pakalpojumu pieejamība

Ir iedzīvotāju grupas, kurām nav iespējas apmeklēt pagastu bibliotēkas, piemēram, pensionāri, ģimenes ar maziem bērniem, invalīdi, kuru dzīvesvietas atrodas tālu no pagastu centriem, kur nav sabiedriskā vai arī cita veida transporta. Tāpēc noteikta daļa bibliobusa pieturu atrodas pie lasītāju mājām, piemēram, *Lejieši, Zeltiņi, Rudiņi, Spundes* vai arī bijušajos centros – *Vērene, Zādzene, Lobe* u.c.

Bibliobusa darbinieku rīcībā ir mobilais telefons, kas nodrošina iespēju operatīvi sazināties ar lasītājiem, īpaši ziemas periodā, un informēt par izbraukšanu no iepriekšējās pieturas, kas ļauj lasītājiem savlaicīgi ierasties pieturā. Gada laikā lasītāji tika apkalpoti četros novadu un divos Ogres pilsētas maršrutos, katrā no tiem vienreiz mēnesī. Iedzīvotājiem bibliobusa pakalpojumi pieejami 33 pieturvietās.

2017.gadā bija 221 reģistrēts bibliobusa lasītājs. Gada laikā bibliobusa pastāvīgo apmeklētāju skaits palielinājies par 19 jauniem lasītājiem (2016.gadā par 8 lasītājiem). Ir lasītāji, kuri paralēli bibliobusam apmeklē arī OCB, lai izlasītu jaunāko periodiku, vai abonementu, jo literatūras izvēle tur ir plašāka, vai piemēram, ziemas periodā OCB abonementu neapmeklē, bet dodas uz bibliobusu, jo tā pieturas Ogres pilsētā atrodas tuvāk viņu dzīvesvietai.

Grāmatu izsniegums bibliobusā 2017.gadā bija 5155. Katrs lasītājs gadā vidēji izlasījis 23 grāmatas. Apmeklējumu skaits ir 1316. Katrs lasītājs bibliobusu apmeklējis vidēji 6 reizes gadā. Ir lasītāji, kuri apmeklē bibliobusu neregulāri, piemēram, cilvēki, kuri vasaras mēnešos ir aizņemti ar dārza darbiem, meža ogu un sēņu lasīšanu, vai ne vienmēr var ierasties pieturvietā darba grafika dēļ, piemēram, tālbraucēji vai citu profesiju pārstāvji.

Bibliobusa lasītāju skaita samazinājumu var skaidrot ar to, ka cilvēki vairs nevēlas dzīvot laukos un darba meklējumos pārceļas uz pilsētu, pensijas vecuma lasītājiem parādās veselības problēmas, kas liedz viņiem atnākt līdz maršruta pieturai vai lasīt grāmatas. Tāpat par iemeslu var būt arī tas, ka jaunajā bibliobusā, kas uzsāka braukt 2016.gada maijā, ir mazāk ērtību salīdzinot ar iepriekšējo bibliobusu. No Norvēģijas nākušajā bibliobusā, piemēram, bija lielāka ietilpība, dīvēniņi un durvis

ar automatizācijas sistēmu, kā arī bija labāka apkures sistēma, siltuma un trokšņa izolācija, bija nodrošināta ērtāka iekāpšana bibliobusā.

Bibliobusa lasītāju intereses ir daudzpusīgas, taču lielāko daļu bibliobusa izsniegumu veido tulkotā daiļliteratūra un latviešu oriģinālliteratūra. Vīrieši labprāt lasa kriminālromānus, vēsturisku un populārzinātnisku literatūru. Ceļojumu aprakstus un grāmatas par sabiedrībā populāru personību dzīvi lasa gan sievietes, gan vīrieši. Vasaras periodā pieprasītas ir grāmatas par dārzkopību, ēdienu gatavošanu, savukārt, ziemas periodā – par rokdarbiem, veselību un ārstniecību. Pēdējā laikā parādās pieprasījums pēc maza formāta grāmatām, kuras ir viegli noturēt rokās vai grāmatas ar lieliem burtiem vieglākai lasīšanai, tāpēc ir lasītāji, kuri izvēlas lasīt bērnu grāmatas.

Lasītāji tiek nodrošināti ar grāmatām arī no OCB Pieaugušo literatūras nodaļas un Bērnu literatūras nodaļas, ja konkrētās grāmatas nav bibliobusa krājumā. Bibliobusa lasītāji no OCB Pieaugušo literatūras nodaļas saņēmuši 125 izdevumus, savukārt, no Bērnu literatūras nodaļas 8 izdevumus. 2017.gadā nodrošināto pieprasījumu skaits bija 358. No bibliobusa krājuma OCB Pieaugušo literatūras nodaļas abonementa lasītājiem izsniegti 76 izdevumi. Tāpat norit sadarbība ar Krapes bibliotēku un Lielvārdes pilsētas bibliotēku, uz kuru bibliotēkas lasītāju pieprasījumu izpildei tiek nogādātas OCB krājuma grāmatas.

3. Darbs ar krājumu

Bibliobusa grāmatu krājuma komplektēšana, ņemot vērā finanšu iespējas, notiek atbilstoši lasītāju pieprasījumam gan latviešu, gan krievu valodā. Sekmīgu lasītāju pieprasījumu izpildi veicina laba sadarbība ar OCB nodaļām. 2017.gadā tika iepirkts lielāks literatūras apjoms krievu valodā, galvenokārt, kriminālromāni un mīlestības romāni, jo laika gaitā krājums ir nolietojies un novecojis.

Grāmatu krājums tiek regulāri kārtots un izvērtēts – tiek norakstītas lasītāju nolietotas, pēc satura novecojušas, profilam neatbilstošas, maz lasītas grāmatas. 2017.gadā kopumā tika norakstīti 251 krājuma eksemplāri. Pieprasītākie izdevumi tiek laboti. Lietotāji labprāt ņem lasīšanai iepriekšējo gadu norakstītos žurnālus un izmanto arī grāmatu kasti “Lasītājs – lasītājam”.

4. Finansiālais nodrošinājums

2017.gadā plānotais budžets bibliobusa krājuma papildināšanai bija 1400.00 EUR. Tāpat kā 2016.gadā, kopējais finansējums apjoms bijis lielāks nekā plānots.

2017.gadā bibliobusa krājums tika papildināts:

- Ogres novada pašvaldības līdzekļi – 1475.06 EUR (2016.gadā – 1526.60 EUR);

- Iegādāto grāmatu skaits – 163 eksemplāri (2016.gadā – 177 eks.);
- Dāvinājumu skaits – 2 eksemplāri 8.00 EUR vērtībā.
- Grāmatu atvietošana (pēc inventarizācijas 2017.gadā) – 46 eksemplāri 286,59 EUR vērtībā;
- Projektu rezultātā iegūti 5 eksemplāri 41.26 EUR vērtībā.

Kopā 2017.gadā iegūti 216 eksemplāri 1810.91 EUR vērtībā. Bibliobusa grāmatu krājums – 3138 eksemplāri. Krājuma apgrozība – 1,6.

5. Bibliobusa publicitāte

OCB mājas lapā www.ocb.lv sadaļā www.ocb.lv/bibliobuss ir atrodama informācija par bibliobusa maršruti, pieturvietām un laikiem. OCB mājas lapā arī kalendārā regulāri atspoguļoti bibliobusa maršruti. Informācija par bibliobusu tiek izvietota OCB *Facebook* un *Twitter* kontos.

Bibliobuss aktīvi piedalījies Ogres pilsētas un novada rīkotajos pasākumos:

- 5.augustā bibliobuss ar bērnu radošajām darbnīcām un spēlēm piedalījās Ogres pilsētas svētkos “Dzīve ir upe”. Bibliobuss bija noformēts ar atbilstošiem rotājumiem, kurus veidoja radošie bibliotēkas darbinieki un Ogres Jauniešu pašizaugsmes, kompetenču un sociāluzņēmējdarbības centra "O ISTABA" jaunieši. Bibliobusa apmeklētāji gatavoja papīra zivis, makšķerēja, spēlēja atmiņas spēles un minēja mīklas. Apmeklētāju skaits – vairāk kā 300. Informācija par pasākumu: <http://www.biblioteka.lv/news/ArticleItem.aspx?article=41930&type=0>
- 8.septembrī bibliobuss devās Dzejas dienu izbraukumā gan Ogrē Mālkalnes prospektā, gan Ķeipenē, kur notika pasākums “Sirds uz perona”. Ogres novada literāri radošās apvienības "Sirdsdoma" autori lasīja dzeju, kā arī "Sirdsdoma" dalībnieks Ronalds Logins pasākumā spēlēja ģitāru un dziedāja. Informācija par pasākumu: <http://www.ogre.net.lv/ogre/kultura/39630>
- 9.septembrī Dzejas dienās bibliobusā pie sanatorijas ēkas varēja apskatīt Ineses Zanderes grāmatu izstādi. Informācija par pasākumu: <http://www.ocb.lv/2017/09/9-septembri-atzimejam-dzejas-dienas-ogres-sanatorija/>

Informācija par OCB bibliobusu publiskota vairākos medijos – radio, televīzijā, presē:

- 16.martā bibliobusam braucienā pievienojās izdevuma “Latvijas Avīze” žurnāliste Linda Kusiņa. 28.martā iznāca raksts “Čaklākajiem lasītājiem ar 14 grāmatām mēnesī nepietiek” rubrikā “Kultūrzīmes”.

http://news.lv/Latvijas_Avize/2017/03/28/caklakajiem-lasitajiem-ar-14-gramatam-menesi-nepietiek

- 12.aprīlī bibliobusam braucienā pievienojās televīzijas kanāla TV3 reportiere Monta Jakovela. 15.aprīlī tika raidīts sižets par bibliobusu TV3 televīzijā.

<https://skaties.lv/zinas/latvija/bez-gramatam-ne-dienu-bibliobuss-veldze-lauku-iedzivotaju-kari-pec-lasamvielas/>

- 14.jūnijā bibliobusam braucienā pievienojās Latvijas Radio 1 radio raidījumu vadītāji Svens Kuzmins un Santa Lauga. 1.jūlijā izskanēja Toma Treibergera un Svena Kuzmina vadītais radio radījuma “Cienījamie lasītāji. Etīdes par literatūru” sižets par OCB bibliobusu.

<http://lr1.lsm.lv/lv/raksts/cienijamie-lasitaji/cienijamie-lasitaji.-izbrauciens-ar-ogres-novada-bibliobusu.a88783/>

Nākamajos raidījumos tika apspriesta no bibliobusa krājuma paņemtā latviešu literatūra – Guntis Berelis “Mīnotauru medības”, Imants Ziedonis “Ne tas kādam jāzina”, Aivars Kļavis “11 stāsti par vīriešiem”, Ēriks Hānbergs “Vāgūzis”.

- Izdevniecības “Rīgas Viļņi” žurnāla “9VĪRI” 2017.gada oktobra numurā Ogres Centrālās bibliotēkas bibliobuss iekļuvis 9 unikālo bibliotēku topā.

http://www.ogresnovads.lv/lat/zinas_jaunumi/?page=5&doc=235464

Kopumā 2017.gads OCB bibliobusam aizritējis veiksmīgi. Lasītāji ir gandarīti par jaunajām grāmatām, ar ko tiek papildināts bibliobusa krājums, kā arī atzinīgi novērtē iespēju pasūtīt izdevumus no OCB abonementa.